COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 6.7.2026
COM(2026) 352 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

cu privire la evaluarea Regulamentului (UE) 2016/429 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”)

{SWD(2026) 179 final}

INTRODUCERE

În temeiul articolului 282 din Regulamentul (UE) 2016/429 privind bolile transmisibile ale animalelor („Legea privind sănătatea animală”)[1], Comisia Europeană („Comisia”) trebuie să efectueze o evaluare a regulamentului respectiv și a actelor delegate menționate la articolul 264 din regulamentul respectiv și să prezinte rezultatele evaluării într-un raport către Parlamentul European și Consiliu. Prezentul document are rolul de a asigura respectarea acestei obligații legale și de a servi drept raport.

În consecință, prezentul raport se bazează pe concluziile și învățămintele desprinse pe parcursul întregului proces de evaluare. Acesta valorifică rezultatele prezentate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei referitor la evaluarea Legii privind sănătatea animală și prezintă în continuare domenii specifice care necesită o atenție deosebită, precum și anumite acțiuni viitoare care urmează să fie întreprinse de Comisie și de statele membre.

2. CONTEXT, SURSE ȘI CADRUL DE ACȚIUNE POLITICĂ

Bolile transmisibile ale animalelor nu se opresc la frontiere și, deși afectează în principal animalele și provoacă pierderi economice, unele dintre ele pot afecta și oamenii. Normele armonizate care prevăd măsuri de control al acestor boli ale animalelor sunt reglementate la nivelul UE de zeci de ani, unele dintre primele acte privind sănătatea animalelor fiind adoptate, de exemplu, încă din 1964. Odată cu introducerea pieței unice a UE, aceste norme au fost extinse și consolidate în anii '90 ai secolului trecut.

Legea privind sănătatea animală (LSA) a fost adoptată în 2016, a intrat în vigoare la 21 aprilie 2016 și a devenit aplicabilă la 21 aprilie 2021. Scopul său este de a oferi un cadru de reglementare mai simplu și mai flexibil, asigurând o abordare bazată pe riscuri pentru stabilirea cerințelor de sănătate animală, creșterea gradului de pregătire în eventualitatea apariției bolilor, prevenirea și controlul bolilor transmisibile listate ale animalelor.

În plus, aceasta reduce sarcina administrativă pentru fermieri, alți operatori și autoritățile competente, fără a compromite starea de sănătate a animalelor din Uniune. Totodată, LSA oferă instrumente mai adecvate pentru a face față crizelor sanitare (de exemplu, bolile emergente) sau pentru a aborda circumstanțe specifice și contribuie la reducerea pierderilor economice cauzate de apariția unor focare de boală.

Acest cadru de reglementare a fost adoptat ca urmare a Strategiei UE în materie de sănătate animală desfășurată sub deviza: „Prevenirea este mai eficientă decât vindecarea”[2], strategie care a fost elaborată în urma unei evaluări cuprinzătoare a politicii UE în domeniul sănătății animalelor(CAHP) 1995-2004 și alternative pentru viitor[3].

LSA a înlocuit 39 de acte juridice separate și a introdus un cadru unic, armonizat și bazat pe riscuri pentru sănătatea animalelor în întreaga Uniune Europeană. Reforma a introdus un sistem modernizat de măsuri bazate pe riscuri (de exemplu, clasificarea bolilor), o alocare mai clară a

---

1 Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”), JO L 084, 31.3.2016, p. 1.

2 Strategia UE în materie de sănătate animală 2007-2013 – Siguranța alimentară – Comisia Europeană.

3 CAHP evaluation Final Report-Part I final.doc.

responsabilităților între autoritățile competente și operatori, îmbunătățirea prevenirii, în special prin consolidarea biosecurității, creșterea gradului de pregătire, facilitarea vaccinării și actualizarea cerințelor de planificare pentru situații de urgență. Acestea sunt instrumentele de bază pentru controlul bolilor și utilizarea structurată a regionalizării pentru a asigura continuitatea comerțului.

Această arhitectură permite LSA să pună în aplicare principiul „prevenirea este mai eficientă decât vindecarea", astfel cum este prevăzut în Strategia UE în materie de sănătate animală din 2007[4]. Aceasta reprezintă o tranziție de la gestionarea reactivă a crizelor la o abordare proactivă, bazată pe riscuri, care include măsuri de supraveghere, pregătire, prevenire, detectare timpurie, răspuns rapid și redresare într-un cadru legislativ unificat.

LSA contribuie, de asemenea, la obiective de politică mai ample ale Uniunii. Aceasta sprijină abordarea „O singură sănătate" prin integrarea legăturii dintre sănătatea animalelor, sănătatea publică și mediu. LSA se aliniază la obiectivele mai ample ale UE prin promovarea unor sisteme agroalimentare durabile și reziliente. Totodată, aceasta promovează competitivitatea durabilă a sectorului agroalimentar și consolidează reziliența în situații de criză în cadrul pieței interne prin asigurarea unor standarde armonizate și a unor răspunsuri coordonate la bolile transfrontaliere ale animalelor.

Comisia a evaluat Regulamentul (UE) 2016/429 în conformitate cu principiile UE privind o mai bună legiferare și a prezentat rezultatele în documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind evaluarea LSA și în studiul justificativ al acestuia[5]. Evaluarea analizează măsura în care LSA și-a atins obiectivele de la intrarea sa în vigoare la 21 aprilie 2016 și, mai precis, de la data la care a devenit aplicabilă, și anume 21 aprilie 2021. Studiul a acoperit perioada până la 31 decembrie 2023, în timp ce documentul de lucru al serviciilor Comisiei include unele experiențe mai recente, inclusiv până la începutul anului 2026. Ambele documente se bazează pe dovezi ample, inclusiv pe datele de monitorizare și pe contribuțiile părților interesate colectate prin intermediul mai multor consultări desfășurate în cadrul studiului și în afara acestuia, în special forumul CVO, comitetele consultative în materie de sănătate animală și alte grupuri de experți. Evaluarea se bazează, de asemenea, pe rapoartele de punere în aplicare și notificările statelor membre, pe auditurile Comisiei, pe datele din sistemul de informare cu privire la bolile animalelor (ADIS), pe avizele științifice ale Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară (EFSA) și pe constatările echipei de urgențe veterinare a UE (EUVET).

În ansamblu, rezultatele indică faptul că LSA și-a atins în cea mai mare parte obiectivele principale, deși cu un anumit nivel de variație. Toate părțile interesate consideră că regulamentul creează o bază solidă pentru o politică armonizată în materie de sănătate animală în UE.

3. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONSTATĂRI ȘI LIMITĂRI

În cursul perioadei de evaluare, părțile interesate și statele membre s-au confruntat cu mai multe provocări legate de punerea în aplicare. Deși LSA stabilește un cadru armonizat, aplicarea sa în întreaga Uniune nu a fost uniformă. Astfel cum se descrie în documentul de lucru al serviciilor Comisiei, consultarea efectuată prin intermediul studiului justificativ indică faptul

[4] https://food.ec.europa.eu/document/download/7820a76d-d19d-4a35-b223-caae0f7143da_en?filename=ah_policy_strategy_2007-13_en.pdf.

[5] https://data.europa.eu/doi/10.2875/0446681.

că diferențele în ceea ce privește capacitatea administrativă, structurile de guvernanță și resursele au afectat ritmul și amploarea alinierii legislației naționale, unele state membre nefinalizând încă ajustările necesare. Complexitatea cadrului juridic, inclusiv a actelor sale delegate și de punere în aplicare, a fost evidențiată ca reprezentând o provocare, în special pentru operatorii de dimensiuni mai mici. Diferențele în ceea ce privește practicile de interpretare și de asigurare a respectării legislației influențează percepția egalității de tratament în rândul părților interesate. Aceste constatări trebuie interpretate din perspectiva unor limitări importante. LSA este aplicabilă abia din aprilie 2021, oferind un interval de timp relativ scurt pentru evaluarea impactului structural și pe termen lung. Alinierea legislației naționale a înaintat în ritmuri diferite și, în mai multe cazuri, normele preexistente au continuat să se aplice alături de cerințele LSA, ceea ce a îngreunat atribuirea impacturilor.

Perioada de evaluare a coincis, de asemenea, cu pandemia de COVID-19, cu perturbările geopolitice, cu creșterea costurilor și cu apariția unor focare semnificative de boală, inclusiv gripa aviară înalt patogenă și pesta porcină africană. Acești factori îngreunează atribuirea impacturilor și limitează formularea unor concluzii definitive. Evaluarea oferă în continuare informații orientative timpurii, deși o analiză mai solidă va necesita timp și date suplimentare.

3.1 EFICACITATEA

LSA a fost recunoscută pe scară largă ca fiind un important pas înainte în armonizarea abordării UE în materie de sănătate animală, prin faptul că a făcut trecerea de la un sistem reactiv la un sistem preventiv. Eficacitatea actuală a LSA trebuie evaluată în contextul punerii sale în aplicare, aflate încă în desfășurare. Majoritatea statelor membre nu au finalizat încă alinierea legislației lor naționale la regulament, în vreme ce unele dintre acestea au înregistrat progrese substanțiale. De exemplu, analiza Comisiei privind transpunerea de către statele membre a sancțiunilor în conformitate cu LSA arată că, până în iunie 2023, numai 10 state membre au raportat că au adoptat norme care includ sancțiuni aplicabile în cazul încălcării LSA sau că lucrează la adoptarea lor. Întârzierile sunt cauzate de complexitatea sistemelor juridice și a structurilor administrative naționale. În plus, adaptarea la noua abordare introdusă de LSA va necesita timp pentru ca toți actorii implicați să și-o însușească și, prin urmare, afectează percepția părților interesate cu privire la eficacitatea acesteia. Acest lucru explică, de asemenea, tranziția progresivă.

LSA a introdus un sistem structurat și bazat pe date științifice pentru clasificarea bolilor. Bolile transmisibile ale animalelor sunt listate în cinci categorii (de la A la E) pe baza profilului lor epidemiologic, a impactului și a tipului de măsuri care trebuie puse în aplicare pentru combaterea lor. Această clasificare permite răspunsuri proporționale și alocarea prioritară a resurselor, permițând statelor membre să își adapteze strategiile de supraveghere și control la contextele naționale. Această abordare se bucură de un sprijin larg, dar persistă unele preocupări cu privire la capacitatea de reacție a sistemului la amenințările emergente și la necesitatea unor actualizări mai frecvente, în special având în vedere schimbările generate de climă în dinamica bolilor.

LSA pune accentul pe prevenire prin consolidarea măsurilor de biosecuritate. Regulamentul stabilește responsabilități clare pentru operatori și autoritățile competente, prevăzând obligația punerii în aplicare a măsurilor de biosecuritate la nivel de fermă și de-a lungul lanțului de producție. Deși acest lucru a îmbunătățit gradul de conștientizare și de atenuare a riscurilor, punerea în aplicare rămâne neuniformă între diferitele operațiuni (de exemplu, cele la scară

mare față de cele la scară mică). Lipsa unor orientări armonizate și a unor activități de formare a complicat și mai mult adoptarea acestora în unele state membre.

O altă caracteristică esențială este consolidarea rolurilor părților interesate și a responsabilităților comune. Regulamentul clarifică obligațiile fermierilor, ale medicilor veterinari, ale autorităților competente și ale altor actori din lanțul sănătății animale. Acest lucru a îmbunătățit coordonarea și responsabilitatea, în special în ceea ce privește notificarea bolilor, supravegherea și răspunsul la epidemii. Cu toate acestea, studiul de evaluare subliniază[6] necesitatea unei sensibilizări mai ample cu privire la responsabilitățile fiecărui actor și la consolidarea capacităților, în special în rândul operatorilor mai mici și al părților interesate care nu sunt autorități. În pofida inițiativelor de formare la nivelul UE ca parte a inițiativei „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură", diseminarea la nivel național rămâne limitată, iar multe părți interesate raportează dificultăți în ceea ce privește parcurgerea cadrului juridic și înțelegerea obligațiilor care le revin. În acest sens, planificarea pentru situații de urgență și exercițiile de simulare pot îndeplini la rândul lor un rol în implicarea operatorilor și în creșterea gradului de conștientizare.

Întârzierile în alinierea legislației naționale au condus la diferențe în aplicarea anumitor dispoziții noi, cum ar fi cele privind vizitele de verificare a sănătății animale bazate pe riscuri. Aceste vizite reprezintă un instrument important pentru prevenirea și depistarea timpurie a bolilor. Deși unele state membre au integrat aceste vizite în programele existente, măsura în care această dispoziție este pusă în aplicare rămâne dificil de evaluat din cauza lipsei de date. În plus, lipsa mecanismelor de asigurare a respectării legislației și deficitul de personal veterinar, în special în zonele rurale și îndepărtate, subminează și mai mult punerea deplină în aplicare.

LSA consolidează capacitatea UE de a controla și eradica bolile prin programe structurate de eradicare și prin recunoașterea zonelor cu statut de indemne de boală[7], care sunt esențiale pentru a menține un comerț sigur și pentru a reduce povara bolilor endemice. Cu toate acestea, punerea în aplicare neuniformă la nivel național le-a limitat valorificarea deplină a potențialului. Este important de remarcat faptul că utilizarea regionalizării a permis evitarea unor perturbări majore ale fluxurilor comerciale în timpul apariției unor focare de boală. LSA a permis statelor membre să aplice restricții specifice, mai degrabă decât interdicții generale, permițând circulația în condiții de siguranță a animalelor și a produselor din zonele indemne de boală.

Evaluarea a recunoscut și a salutat schimbarea de paradigmă introdusă prin LSA, care prevede o utilizare mai largă și mai flexibilă a vaccinării împotriva bolilor animalelor. LSA a clarificat condițiile în care vaccinarea poate fi utilizată ca măsură preventivă sau de urgență. Acest lucru a permis o utilizare mai strategică a vaccinurilor, cum ar fi în cazul gripei aviare înalt patogene (HPAI)[8], unde campaniile de vaccinare specifice au contribuit la reducerea gravității epidemiei și la limitarea pierderilor economice. Această nouă politică a contribuit în mod semnificativ la limitarea efectelor negative ale mai multor boli ale animalelor. Printre exemplele cel mai frecvent menționate se numără HPAI, cu vaccinare preventivă introdusă recent în Franța începând din 2024, virusul bolii limbii albastre în mai multe state membre, dermatoză nodulară contagioasă în Italia, Franța și Spania în perioada 2025-2026, precum și febră aftoasă în

6 Studiu extern, p. 84.
7 Studiu extern, p. 111.
8 Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, punctul 2.3.3.

Slovacia, Ungaria (2025) și Cipru (2026). Cu toate acestea, unele boli au necesitat un sprijin mai larg pentru vaccinare, cum ar fi băncile extinse de antigeni și vaccinuri ale UE, dincolo de bolile de categoria A, precum și un plan de vaccinare mai structurat și mai coordonat împotriva bolilor animalelor în UE.

Modernizarea instrumentelor digitale, cum ar fi TRACES pentru trasabilitate și circulația animalelor și ADIS pentru raportare și notificare, este considerată o îmbunătățire și a fost recunoscută ca un pas înainte în simplificarea procedurilor, deși persistă probleme tehnice și de interoperabilitate[9].

Deși punerea în aplicare a LSA a vizat armonizarea și simplificarea cerințelor de sănătate animală în întreaga UE, au fost observate unele efecte nedorite, în special pentru micii operatori, cum ar fi deținătorii de animale amatori. În special, în anumite cazuri, cerințele introduse la nivel național, care depășesc uneori cerințele prevăzute de LSA, au condus la creșterea sarcinilor administrative și financiare. În plus, deși LSA nu reglementează sprijinul financiar, părțile interesate au constatat că lipsa unor mecanisme de compensare adecvate reprezintă un obstacol în calea unei puneri în aplicare eficace.

Eficacitatea LSA este evidentă în domeniile în care punerea în aplicare a înregistrat progrese, în special în ceea ce privește clasificarea bolilor, supravegherea bazată pe riscuri, biosecuritatea și eforturile de eradicare. Cu toate acestea, în general, punerea în aplicare se află încă într-o fază de tranziție. Sprijinul continuu pentru statele membre, simplificarea instrumentelor juridice și implicarea mai amplă a părților interesate vor fi esențiale pentru valorificarea deplină a potențialului regulamentului. Pe măsură ce sistemele naționale continuă să se alinieze la LSA, va deveni posibilă o evaluare mai cuprinzătoare a impactului său pe termen lung.

3.2 EFICIENȚA

Evaluarea eficienței LSA examinează dacă costurile suportate de statele membre, de părțile interesate și de Comisie au fost proporționale cu beneficiile obținute de la punerea sa în aplicare. Cu toate acestea, o limitare semnificativă a evaluării constă în faptul că statele membre nu și-au aliniat încă pe deplin legislația națională la LSA și nici nu au utilizat pe deplin flexibilitatea oferită de LSA. Prin urmare, este în continuare dificil să se disocieze impactul LSA de cel al legislației naționale care nu este pe deplin aliniată. În plus, ar putea fi necesar să treacă mai mulți ani înainte ca efectele LSA să se reflecte în modificările efective ale stării de sănătate a animalelor, în special având în vedere că factorii externi influențează în mod semnificativ situația epidemiologică.

În general, se preconizează că raportul costuri-beneficii al LSA va fi pozitiv pe termen lung, deși această apreciere vine cu unele rezerve importante. Pe termen scurt și mediu, LSA a implicat costuri și eforturi administrative substanțiale pentru diverse părți interesate, iar aceste costuri inițiale au fost, în unele cazuri, mai mari decât se preconizase inițial. Costurile și eforturile respective sunt investiții care se preconizează că vor aduce beneficii viitoare clare în ceea ce privește prevenirea și controlul bolilor, armonizarea reglementărilor și facilitarea comerțului. Potrivit estimărilor, aceste beneficii vor crește în timp. Se preconizează că accentul pe care LSA îl pune pe prevenire (de exemplu, măsurile de biosecuritate și supraveghere) va reduce apariția unor focare de boală costisitoare în anii următori, conducând la economii care justifică cheltuielile actuale. Cu toate acestea, creșterea eficienței preconizate nu s-a concretizat

[9] Studiul extern, punctul 4.12, pagina 69.

pe deplin deocamdată, întrucât tranziția către noul cadru de reglementare este încă în curs. În această etapă timpurie de punere în aplicare, beneficiile LSA s-au materializat în mod neuniform, în timp ce anumite costuri sunt concentrate în principal în faza inițială.

Unele autorități naționale competente au suportat costuri unice și continue substanțiale pentru alinierea sistemelor naționale la LSA. Printre aceste costuri se numără cele pentru eforturile de actualizare sau consolidare a legislației naționale, de modernizare a sistemelor informatice (de exemplu, pentru notificarea și trasabilitatea bolilor), de recrutare sau formare a personalului și de comunicare a noilor cerințe către părțile interesate. Multe autorități naționale au trebuit să redirecționeze resurse semnificative pentru a-și adapta infrastructura de supraveghere și de raportare.

Au apărut, de asemenea, noi costuri de asigurare a conformității pentru operatori. Costurile respective decurg din obligații precum supravegherea mai strictă a bolilor și biosecuritatea, ținerea evidențelor pentru circulația animalelor și, în unele cazuri, din cerințe precum vizitele de verificare a sănătății animale și înregistrarea de noi unități. Cu toate acestea, în funcție de măsurile specifice, costurile suportate nu au fost complet noi pentru toți operatorii. De exemplu, unii fermieri din anumite sectoare și țări au făcut deja obiectul unor vizite de verificare a sănătății animale înainte de punerea în aplicare a LSA, fie din cauza legislației naționale, fie din cauza participării la sisteme private de certificare. În consecință, măsura în care LSA a introdus noi costuri variază de la un operator la altul, de la un sector la altul și de la un stat membru la altul.

Potrivit studiului, beneficiile observate sau anticipate în cadrul LSA includ un control al bolilor mai eficace și mai eficient și un mediu de reglementare mai coerent. Prin înlocuirea a 39 de acte juridice cu un singur regulament, LSA a fost concepută pentru raționalizarea normelor și reducerea fragmentării juridice. În principiu, această consolidare a sporit securitatea juridică și ar trebui să conducă, pe termen lung, la o mai mare claritate și la reducerea efortului administrativ. Într-adevăr, multe părți interesate raportează că existența unui cadru unificat a îmbunătățit coordonarea dintre autorități și părțile interesate și a facilitat un răspuns mai rapid și mai unificat la amenințările transfrontaliere reprezentate de bolile animalelor. Există dovezi că măsurile prevăzute de LSA (cum ar fi supravegherea bazată pe riscuri și regionalizarea) au contribuit la limitarea mai eficientă a pătrunderii recente a unor boli ale animalelor (de exemplu, gripa aviară, pesta porcină africană), reducând astfel amploarea sacrificărilor, a interdicțiilor comerciale și a altor măsuri de urgență costisitoare. Datele privind schimburile comerciale și feedbackul primit din partea părților interesate indică faptul că piața internă și-a menținut reziliența. Comerțul în interiorul Uniunii s-a redresat puternic după 2021, în pofida apariției unor focare actuale de boli ale animalelor, ceea ce sugerează contribuția pe care cadrul LSA a avut-o la continuitatea comerțului[10]. Prin armonizarea standardelor și a abordărilor în întreaga UE, LSA contribuie la menținerea încrederii în comerțul intra-UE cu animale și produse de origine animală și previne barierele comerciale nejustificate în cazul apariției unor focare de boală (prin delimitarea unor zone de răspândire a bolii/regionalizare și nu prin interdicții la nivel național). Deși sunt mai greu de cuantificat imediat, aceste beneficii contribuie la un mediu de funcționare mai stabil și mai previzibil pentru întreprinderi și autorități. Luate împreună, elementele de mai sus sugerează că LSA generează valoare care ar trebui, în timp, să compenseze investițiile efectuate.

[10] Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, punctul 4.1.1, pagina 44.

În pofida avantajelor sale pe termen lung, anumiți operatori susțin că punerea în aplicare a legii introdus sarcini administrative, în special în etapa inițială. Aceștia și-au exprimat îngrijorarea cu privire la creșterea birocrației, la complexitatea noilor proceduri, cum ar fi înregistrarea unităților, ținerea evidențelor, vizitele de verificare a sănătății animale și suprapunerea cerințelor între cerințele naționale și cele ale UE. Anumite grupuri-țintă au fost afectate în mod deosebit. În special, micii fermieri și deținătorii de animale amatori au raportat că respectarea cerințelor LSA (cum ar fi obținerea certificatelor de sănătate animală pentru circulația animalelor sau respectarea noilor norme de ținere a evidențelor și de biosecuritate) este, în opinia lor, oneroasă și disproporționată în raport cu amploarea operațiunilor lor. Operatorii comerciali mai mari au semnalat, de asemenea, o creștere a costurilor de conformare, însă aceste costuri tind să fie absorbite mai ușor de întreprinderile mari.

Eficiența și raportul cost-beneficii ale LSA variază semnificativ de la un stat membru la altul și de la un grup de operatori la altul. Statele membre care, la punerea în aplicare a LSA, dispuneau de o infrastructură veterinară dezvoltată, de sisteme informatice avansate și de administrații bine dotate cu resurse au gestionat, în general, tranziția mai ușor și au reușit chiar să valorifice avantajele oferite de noul cadru. De exemplu, țările care au introdus o bază de date computerizată națională pentru trasabilitatea animalelor înainte de LSA s-au bazat pe acest sistem și au raportat îmbunătățiri ale capacității de supraveghere și detectare timpurie. Acest exemplu evidențiază faptul că, acolo unde s-au realizat investiții în infrastructură și în consolidarea capacităților, eficiența operațională a LSA valorificată mai eficient. În schimb, statele membre cu resurse mai limitate sau cu sisteme mai puțin dezvoltate s-au confruntat cu provocări mai mari și cu costuri relative mai ridicate. Astfel de disparități afectează, de asemenea, părțile interesate, cum ar fi fermierii; de exemplu, în cazul în care o țară întârzie punerea în aplicare a orientărilor actualizate, fermierii și medicii veterinari din țara respectivă ar putea întâmpina dificultăți pentru o perioadă mai lungă de timp din cauza procedurilor neclare.

Totodată, repartizarea costurilor și a beneficiilor între categoriile de părți interesate variază, de asemenea, în funcție de măsura în care statele membre utilizează flexibilitatea oferită de LSA[11] [12]. În statele membre care nu au adoptat pe deplin o abordare bazată pe riscuri, comunitatea agricolă a resimțit o povară mai mare. În alte state membre care au aplicat flexibilitățile LSA pentru a adapta măsurile la riscul local (de exemplu, scutirea deținătorilor foarte mici de anumite obligații), sarcina sectorului privat a fost relativ mai redusă. Aceste opțiuni de politică, împreună cu structurile economice diferite (ferme cu caracter comercial față de mulți mici fermieri), fac ca eficiența LSA să poată fi privită diferit de la o țară la alta sau de la un sector la altul.

3.3 COERENȚA

Evaluarea arată că LSA este coerentă la nivel intern. Listarea și clasificarea bolilor la nivelul Uniunii determină nivelul de supraveghere, condițiile de circulație și măsurile de control, creând o legătură structurată între evaluarea riscurilor și răspunsul operațional. Cu toate acestea, în practică, există în continuare diferențe în ceea ce privește modul în care statele membre concep sistemele de supraveghere, gestionează interfețele cu fauna sălbatică și aplică

[11] Studiu extern, anexa 3, p. L.
[12] Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, punctul 4.1.2, p. 46.

derogările în timpul apariției unor focare. Întrucât mai multe state membre sunt încă în procesul de finalizare a alinierii legislației naționale, nu s-a ajuns încă la o coerență operațională deplină.

Pe plan extern, LSA funcționează în mod complementar cu alte acte legislative ale Uniunii. Regulamentul privind controalele oficiale oferă cadrul orizontal pentru verificare și asigurarea respectării legislației în UE de-a lungul lanțului agroalimentar. LSA acționează în amonte față de legislația alimentară generală[13] și legislația privind zoonozele[14], abordând riscurile pentru sănătatea animală înainte ca acestea să afecteze siguranța alimentară sau sănătatea publică. De asemenea, aceasta se aliniază la legislația UE privind medicamentele de uz veterinar[15], în special în cazurile în care vaccinarea sau tratamentul face parte din strategiile de control al bolilor. LSA urmărește să asigure o aplicare coerentă a conceptului „O singură sănătate", abordând interconexiunile dintre sănătatea animală și cea publică, fauna sălbatică, mediu, siguranța alimentelor și a hranei pentru animale și bunăstarea animalelor și luând în considerare alți factori externi, cum ar fi securitatea alimentară, factorii economici și aspectele sociale[16].

Coerența cu legislația privind siguranța alimentară și bunăstarea animalelor este evaluată, în general, ca fiind puternică[17], deși opiniile părților interesate cu privire la alinierea practică la legislația privind bunăstarea animalelor sunt divergente, în special în cazurile în care măsurile de control al bolilor în temeiul LSA pot avea implicații pentru bunăstarea animalelor.

LSA se aplică faunei sălbatice numai în cazurile în care este relevantă din punct de vedere epidemiologic pentru prevenirea sau controlul bolilor listate. Anumite domenii, în special encefalopatiile spongiforme transmisibile și majoritatea normelor privind subprodusele de origine animală, continuă să fie reglementate în temeiul unor cadre juridice specifice în afara LSA.

3.4. RELEVANȚA

LSA rămâne extrem de relevantă având în vedere evoluția presiunilor epidemiologice, inclusiv recurența anumitor boli, răspândirea continuă a altora, cum ar fi pesta porcină africană (PPA), gripa aviară înalt patogenă (HPAI) și extinderea bolilor cu transmitere prin vectori. Orientarea sa preventivă, utilizarea regionalizării și a altor instrumente, cum ar fi vaccinarea, oferă instrumente adecvate pentru a aborda dinamica tot mai complexă a bolilor.

În general, LSA este considerată adecvată pentru nevoile actuale și suficient de adaptabilă la amenințările emergente prin cerințe minime uniforme pentru bolile clasificate în categoriile A și B și prin abordări mai flexibile pentru bolile clasificate în categoriile C, D și E. Cu toate acestea, operatorii indică mai multe provocări în acest sens. Flexibilitatea oferită pentru bolile clasificate în categoriile C, D și E permite statelor membre să adapteze măsurile la

---

13 Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/2026-01-01.

14 Directiva 2003/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici, de modificare a Deciziei 90/424/CEE a Consiliului și de abrogare a Directivei 92/117/CEE a Consiliului, http://data.europa.eu/eli/dir/2003/99/oj.

15 Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind produsele medicinale veterinare și de abrogare a Directivei 2001/82/CE, http://data.europa.eu/eli/reg/2019/6/oj.

16 Studiu extern, p. 78.

17 Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, p. 59.

circumstanțele naționale, dar poate conduce, de asemenea, la aplicarea eterogenă a măsurilor (de exemplu, vaccinarea împotriva infecției cu virusul bolii limbii albastre), care sunt benefice pentru controlul bolii în statele membre, dar pot avea un impact asupra comerțului în interiorul UE și asupra previzibilității pieței. În plus, obligațiile în materie de biosecuritate și cerințele privind vizitele de verificare a sănătății animale, deși au fost clar definite în principiu, au fost identificate de părțile interesate ca domenii în care orientări operaționale mai detaliate și armonizate ar sprijini o punere în aplicare mai coerentă.

3.5 VALOAREA ADĂUGATĂ EUROPEANĂ

Evaluarea confirmă existența unei valori adăugate europene clare. Prin stabilirea unor norme armonizate pentru sănătatea animală și, în special, pentru supravegherea, prevenirea și controlul bolilor, cadrul sprijină acțiunile coordonate între statele membre și contribuie la crearea unor condiții de concurență echitabile pe piața internă. Instrumentele disponibile la nivelul Uniunii, cum ar fi listarea și clasificarea bolilor, băncile de antigeni și vaccinuri, sistemul UE de notificare și raportare a bolilor, rețeaua de laboratoare de sănătate animală din UE, regionalizarea și normele comune pentru circulația și intrarea în Uniune, stau la baza coordonării transfrontaliere previzibile și facilitează comerțul sigur. În plus, cadrul LSA asigură faptul că cerințele pentru intrarea în Uniune sunt la fel de stricte ca cele aplicabile în UE, creând condiții de concurență echitabile pentru operatorii din UE. Aceste cerințe de intrare în conformitate cu standardele internaționale ale OMSA permit comerțul internațional în conformitate cu principiile Acordului OMC privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare. Aceste rezultate nu ar fi putut fi obținute în aceeași măsură de către statele membre acționând pe cont propriu[18][19].

Echilibrul dintre acțiunea la nivelul Uniunii și cea desfășurată la nivel național este, în linii mari, proporțional. Cu toate acestea, rezultatele arată unele limitări care afectează măsura în care valoarea adăugată a UE se concretizează pe deplin în practică. Diferențele în ceea ce privește punerea în aplicare la nivel național și utilizarea dispozițiilor privind flexibilitatea pot afecta previzibilitatea circulației animalelor și pot crea condiții inegale pentru anumiți operatori. Cu privire la acest aspect, consultarea a subliniat că o mai bună coordonare la nivelul Uniunii ar putea îmbunătăți coerența și previzibilitatea pieței, menținând în același timp flexibilitatea necesară.

4. ÎNVĂȚĂMINTELE DESPRINSE ȘI ETAPELE URMĂTOARE

Astfel cum s-a indicat, deși LSA este pe deplin aplicabilă abia din 2021, evaluarea confirmă o apreciere global pozitivă și o largă recunoaștere în rândul părților interesate. LSA este considerată, în general, o îmbunătățire semnificativă față de cadrul fragmentat anterior, oferind o arhitectură juridică modernizată, bazată pe riscuri, și se consideră că oferă o bază solidă și coerentă pentru o politică armonizată, preventivă și bazată pe riscuri în domeniul sănătății animale în UE. Aceasta sprijină trecerea de la o abordare axată pe eradicare la una axată pe prevenire, pregătire și gestionarea proporțională pe termen lung a bolilor, consolidând astfel previzibilitatea și durabilitatea politicii UE în domeniul sănătății animale.

În pofida feedbackului și a aprecierii generale pozitive, complexitatea legislației terțiare, punerea în aplicare neuniformă și întârzierile în alinierea la legislația națională au limitat

[18] Studiu extern, p. 139.
[19] Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, p. 69.

valorificarea deplină a potențialului acestui cadru. Comisia a identificat anumite domenii în care este necesară o atenție suplimentară. Aceste domenii, identificate în cadrul criteriilor de evaluare și care necesită o atenție suplimentară din partea Comisiei și a statelor membre, sunt prezentate la punctele de mai jos.

4.1 Consolidarea cadrului politic și juridic unic

Evaluarea recunoaște LSA ca fiind o structură juridică mai clară și modernizată, care asigură o aplicare mai coerentă a normelor de sănătate animală în întreaga UE. LSA este considerată, în general, o îmbunătățire structurală față de cadrul anterior. Aceasta reduce și mai mult dependența de măsurile de eradicare de urgență și sprijină o gestionare mai sustenabilă, mai previzibilă și mai flexibilă pe termen lung a bolilor.

Pe de altă parte, evaluarea indică complexitatea legislației terțiare, a normelor puse în aplicare în mod neuniform sau a celor neaplicate încă în toate statele membre. De asemenea, potrivit evaluării, alinierea la legislația națională a fost mai complexă decât se anticipase. Studiul a identificat, de asemenea, un anumit nivel de frustrare în ceea ce privește timpul necesar pentru adoptarea actelor delegate, care este mai lung decât cel anticipat inițial de anumite părți interesate.

Pentru a aborda aceste aspecte, Comisia ar trebui să continue alinierea și raționalizarea legislației terțiare astfel încât aceasta să fie mai ușor de utilizat și mai accesibilă. În plus, Comisia ar trebui să sporească ușurința de utilizare și actualizările site-ului său web cu explicații privind integrarea și funcționarea diferitelor acte legislative și interconexiunile dintre acestea. Dacă este necesar, Comisia poate elabora orientări privind diverse elemente ale legislației, adoptate sub forma unei „comunicări a Comisiei”, după caz. Programul „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” trebuie să continue și să consolideze transferul de cunoștințe între statele membre.

Statele membre trebuie să accelereze și să asigure transpunerea integrală a LSA prin eliminarea legislației naționale caduce. Dacă este necesar, acestea ar trebui să elaboreze orientări naționale sau sectoriale, după caz, pentru a completa orientările Comisiei, în special pentru a aborda circumstanțe și situații specifice. În plus, statele membre trebuie să distribuie în aval cunoștințele obținute prin intermediul programului „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” într-un mod mai eficace și mai eficient în cadrul serviciilor oficiale și al operatorilor.

4.2 Clarificarea responsabilităților diferiților actori și consolidarea conformității

Evaluarea a arătat o alocare mai clară a obligațiilor și o incertitudine redusă cu privire la cine este responsabil pentru măsurile de prevenire, notificare, control și recuperare. Aceasta arată că LSA a introdus un principiu al responsabilității partajate, a sporit gradul de conștientizare în rândul grupurilor de părți interesate, în special al medicilor veterinari și al autorităților competente, ceea ce a facilitat o cooperare mai organizată în timpul apariției unor focare de boală. Acest lucru a contribuit, de asemenea, la îmbunătățirea conformității.

Cu toate acestea, responsabilitățile pot fi încă neclare la nivel operațional local, în special în situații de apariție a unui focar de boală. Evaluarea a arătat deficiențe în planificarea operațională locală, care decurg din lipsa de formare și coordonare, mai degrabă decât din deficiențe ale cadrului LSA. Aplicarea practică a cadrului este complicată și mai mult de suprapunerea actelor delegate și a actelor de punere în aplicare. În plus, statele membre au

obligația legală de a raporta Comisiei cu privire la sancțiunile aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor LSA. Puține state membre au raportat cu privire la actele lor care prevăd astfel de sancțiuni[20].

Pentru a aborda aceste aspecte, pe lângă elementele menționate la punctul 4.4, Comisia intenționează să adopte un regulament de punere în aplicare privind planurile de urgență.

Se poate avea în vedere publicarea periodică a unor informații comparabile privind sancțiunile și practicile naționale de asigurare a respectării legii, pentru a spori transparența în ceea ce privește sistemele naționale de sancționare și pentru a promova responsabilitatea și încrederea reciprocă. Având în vedere această reflecție, Comisia ar putea iniția o discuție în cadrul Comitetului consultativ pentru sănătatea animală (AHAC) și al Comitetului permanent pentru plante, animale, produse alimentare și hrană pentru animale (PAFF) cu privire la valoarea adăugată a stabilirii unor cerințe privind nivelul minim al sancțiunilor sau a altor orientări pentru statele membre referitoare la modul de aplicare a sancțiunilor.

Statele membre trebuie să își intensifice eforturile de transpunere a normelor și să elaboreze sancțiunile necesare pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a LSA la nivel național și pentru a oferi autorităților competente instrumentele necesare pentru a asigura respectarea legislației.

4.3. Asigurarea adaptabilității clasificării/prioritizării bolilor

Evaluarea concluzionează că prioritizarea și clasificarea bolilor reprezintă o măsură-cheie valoroasă care sprijină măsuri proporționate și bazate pe date științifice ale UE. Cu toate acestea, există în continuare preocupări cu privire la adaptabilitatea și promptitudinea actualizărilor, precum și cu privire la adaptabilitatea la riscurile emergente și la bolile care prezintă provocări specifice, cum ar fi bolile cu transmitere prin vectori.

Prin urmare, Comisia va revizui și va verifica dacă actualul sistem de clasificare corespunde în continuare circumstanțelor actuale. De asemenea, Comisia va analiza dacă criteriile de clasificare abordează în mod adecvat provocările specifice (de exemplu, bolile cu transmitere prin vectori, în cazul cărora a fost deja lansată o cerere de aviz din partea EFSA) și poate propune modificări ale legislației, dacă este necesar. Comisia va mandata în continuare EFSA și va lua în considerare lansarea unei evaluări mai cuprinzătoare și, după caz, a unei reevaluări a bolilor animalelor în vederea includerii lor pe lista pentru intervenția Uniunii și a clasificării lor în temeiul LSA.

4.4. Îmbunătățirea răspunsului la bolile animalelor și planuri de urgență

Evaluarea a concluzionat că adoptarea LSA a condus la răspunsuri mai bine coordonate la bolile animalelor. În plus, normele privind planurile de urgență vor contribui și mai mult la îmbunătățirea răspunsului la apariția unor focare de boală.

Cu toate acestea, punerea în aplicare a măsurilor de control al bolilor în statele membre rămâne neuniformă. În ceea ce privește planurile de urgență, părțile interesate remarcă absența unor

[20] Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, p. 27.

norme de punere în aplicare, iar studiul[21] a concluzionat că planurile de urgență sunt depășite în mai multe state membre.

Pentru a consolida măsurile de control al bolilor în UE, Comisia va continua să revizuiască și să modifice regulamentele delegate[22], în vederea adaptării acestora la cele mai recente evoluții științifice și la nevoile statelor membre. Pentru a asigura punerea în aplicare uniformă a planurilor de urgență, Comisia va adopta un regulament de punere în aplicare. Comisia va sprijini în continuare statele membre prin formarea continuă în cadrul programului „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură", punând accentul pe sprijinul continuu acordat în domeniul sănătății animalelor. Comisia va lansa o serie specifică de audituri ale Comisiei în statele membre pentru a monitoriza punerea în aplicare de către acestea din urmă a exercițiilor de simulare și a normelor privind planurile de urgență.

4.5. Consolidarea regionalizării și a compartimentării

Evaluarea a arătat că măsurile de control al bolilor introduse de LSA au contribuit la limitarea impactului focarelor de boală, la sprijinirea recunoașterii zonelor indemne de boală din UE și la continuarea schimburilor comerciale în interiorul Uniunii și a exporturilor. Acest lucru a fost realizat utilizând regionalizarea UE și, într-o mai mică măsură, conceptele nou introduse de compartimentare, permițând continuarea comerțului în interiorul UE și a exporturilor către țări din afara UE.

Cu toate acestea, recunoașterea neuniformă de către țările terțe a regionalizării și a instrumentelor conexe a redus beneficiile preconizate pentru continuitatea comerțului internațional. Mai multe părți interesate solicită mai multe orientări practice, cunoștințe și consolidarea capacităților.

Pentru a aborda aceste aspecte, Comisia va sprijini în continuare statele membre prin elaborarea de orientări privind aplicarea regionalizării și a compartimentării, în vederea îmbunătățirii înțelegerii acestor concepte. Un site al Comisiei ușor de utilizat va oferi explicații cu privire la diferite acte legislative și va vizualiza regionalizarea prin intermediul unor instrumente informatice inovatoare de cartografiere.

Comisia și statele membre vor continua, de asemenea, să pledeze pentru recunoașterea regionalizării UE cu partenerii comerciali în cadrul reuniunilor bilaterale și multilaterale, al acordurilor comerciale, al negocierilor privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare și al organismelor internaționale de standardizare.

4.6. Abordarea punerii în aplicare neuniforme în statele membre, a măsurilor bazate pe riscuri și a flexibilității

Punerea în aplicare deficitară și neuniformă a LSA în statele membre se numără printre constatările cel mai des menționate ale evaluării și este percepută ca un punct slab. În același timp, măsurile prevăzute în LSA se bazează pe riscuri. În acest sens, cadrul juridic oferă posibilitatea introducerii unui anumit grad de flexibilitate prin norme mai detaliate, și anume prin acte delegate și acte de punere în aplicare adoptate în temeiul LSA. LSA oferă, de asemenea, statelor membre posibilitatea de a pune în aplicare norme mai stricte în anumite

[21] Studiu extern, p. 66.
[22] http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/687/oj.

domenii. Deși unele state membre au bune practici pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a noului cadru de reglementare, iar valoarea adăugată a cursurilor din cadrul programului „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” este clară, punerea în aplicare în multe state membre rămâne doar parțială.

În ceea ce privește flexibilitatea, deși evaluarea evidențiază valoarea adăugată a LSA, în special atunci când se pun în aplicare măsuri de control al bolilor, aceasta subliniază, de asemenea, că flexibilitatea conduce la aplicarea neuniformă a normelor și la utilizarea diferită a derogărilor în statele membre. Acest lucru a fost perceput ca un factor care afectează piața unică și creează condiții inegale pentru anumite sectoare din state membre diferite și s-a făcut un apel pentru o punere în aplicare mai coerentă la nivelul Uniunii Europene.

Pentru a aborda acest aspect, Comisia poate consolida auditurile Comisiei în statele membre pentru a monitoriza îndeaproape și a stimula un nivel mai bun și mai uniform de punere în aplicare. Dacă se consideră necesar, Comisia poate limita/defini mai precis utilizarea derogărilor acordate statelor membre prin modificarea actelor delegate și a actelor de punere în aplicare și poate asigura norme armonizate mai prescriptive. Comisia și statele membre ar putea spori transparența prin menținerea unor site-uri web naționale și ale Comisiei actualizate și transparente, prin furnizarea de informații în cadrul Comitetului permanent pentru plante, animale, produse alimentare și hrană pentru animale (Comitetul PAFF) și prin publicarea acestora pe site-ul web al Comitetului PAFF. În plus, continuarea programului „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” va sprijini în continuare punerea în aplicare de către statele membre prin consolidarea cunoștințelor, furnizarea de informații și efectuarea unor exerciții practice.

4.7. Accentul pe măsurile de prevenire, de biosecuritate și de supraveghere bazate pe riscuri

Evaluarea a evidențiat un progres important în obținerea statutului de indemn de boală pentru mai multe boli listate ale animalelor, pentru care eradicarea este obligatorie în Uniune, cum ar fi tuberculoza, bruceloza sau rabia, introducând o trecere de la un model centrat pe eradicare la prevenire și control[23]. Evaluarea arată că supravegherea este consolidată în acest cadru prin aplicarea unei abordări bazate pe riscuri. Pe de altă parte, aceasta a indicat o aplicare mixtă a supravegherii operatorului de bază prin vizite de verificare a sănătății animale în conformitate cu articolul 25 din LSA, aplicarea neuniformă a cerințelor privind biosecuritatea și probleme legate de resurse, în special deficitul de medici veterinari. Consolidarea rețelelor de supraveghere la nivel național și asigurarea alinierii la indicatorii de la nivelul UE pentru a menține condiții de concurență echitabile între statele membre[24] ar putea contribui la punerea în aplicare a unei abordări flexibile, bazate pe riscuri și adaptate la contextul local, care este justificabilă numai dacă este susținută de sisteme de supraveghere solide.

Pentru a răspunde unei solicitări formulate în mod repetat pe parcursul evaluării, Comisia poate elabora norme care să stabilească criterii și o frecvență de referință a vizitelor de verificare a sănătății animale, precum și orientări privind biosecuritatea, având în vedere că statele membre și-au exprimat în mod explicit, în cadrul procesului de reflecție, preferința pentru orientări, mai degrabă decât pentru noi dispoziții legislative.

---

23 Punctul 3.4 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei, p. 26.

24 Punctul 5.6. din studiul extern.

4.8. Optimizarea utilizării vaccinării în întreaga UE

Astfel cum se indică la punctul 3.1, evaluarea a recunoscut și a salutat schimbarea de paradigmă introdusă prin LSA, care prevede o utilizare mai largă și mai flexibilă a vaccinării împotriva bolilor animalelor și prezintă câteva exemple de bune practici. Mai recent, numărul fără precedent de animale sacrificate ca urmare a răspândirii bolilor justifică necesitatea utilizării pe scară mai largă a vaccinării și ca instrument de prevenire, acolo unde este posibil.

Ca răspuns, Comisia va verifica dacă normele actuale privind vaccinarea și principiile pe care se bazează acestea sunt în continuare adecvate scopului urmărit și dacă abordarea aplicabilă diferitelor boli din categoria A răspunde nevoilor existente, ținând seama de impactul potențial al unor astfel de schimbări asupra economiei, societății și comerțului. Această activitate ar trebui întreprinsă într-un context internațional multilateral mai larg, ținând seama nu numai de normele UE, ci și de standardele internaționale și de cerințele comerciale. Prin urmare, Comisia va continua să colaboreze cu OMSA, cu partenerii comerciali și cu alte părți interesate internaționale pentru a promova abordările bazate pe dovezi științifice în materie de vaccinare, pentru a contribui la elaborarea de standarde internaționale și pentru a reduce barierele nejustificate legate de comerț asociate cu utilizarea vaccinării. De asemenea, Comisia va discuta periodic cu statele membre și cu industria despre modul în care se poate asigura o mai bună disponibilitate a vaccinurilor pentru astfel de boli ale animalelor. Comisia va solicita, de asemenea, consiliere științifică care să sprijine procesul decizional cu privire la modul optim de utilizare a vaccinării în diferite scenarii și în diferite scopuri, și anume pentru a sprijini măsurile de control al bolilor prin vaccinarea de urgență sau pentru a o utiliza ca instrument de prevenire a bolilor.

4.9. Reducerea sarcinilor administrative, a costurilor, a obligațiilor de raportare și a complexității anumitor măsuri

Studiul de evaluare a perceput măsurile bazate pe riscuri introduse ca fiind mai eficiente din punctul de vedere al costurilor. Unele beneficii specifice sunt deja vizibile, de exemplu, îmbunătățirea depistării timpurii a gripei aviare în anumite regiuni[25]. Totuși, aceste beneficii nu sunt încă larg răspândite. Formarea și punerea în aplicare a noilor obligații, cum ar fi vizitele de verificare a sănătății animale, au generat, de asemenea, costuri crescute.

În plus, în unele cazuri, cum ar fi, de exemplu, PPA, normele specifice care introduc elemente suplimentare de zonare și restricții de circulație pe lângă dispozițiile cadrului general instituit prin LSA au fost percepute ca fiind mai complexe, reintroducând o abordare specifică fiecărei boli, sporind cerințele privind documentația și creând confuzie în rândul operatorilor și al partenerilor comerciali. Statele membre și operatorii au raportat, de asemenea, creșterea volumului de muncă asociat depistării timpurii și supravegherii bolilor animalelor.

Pe de altă parte, în practică s-au înregistrat și unele simplificări. Comisia a emis clarificări pentru a face distincția între deplasările cu risc scăzut (de exemplu, anumite animale de companie și păsări ținute în captivitate), iar unele state membre au introdus măsuri naționale, cum ar fi scutirea de taxe pentru certificatele eliberate deținătorilor de animale amatori. Simplificarea s-a dovedit a fi posibilă în cadrul juridic existent. Cu toate acestea, studiul de

[25] Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, punctul 4.1.1, paginile 39-41.

evaluare a evidențiat, de asemenea, existența unor obligații naționale divergente și a unor norme suplimentare ale UE, pe care mulți le percep ca fiind problematice.

Prin urmare, Comisia va continua să valorifice posibilitățile de simplificare prin modificarea actelor delegate și de punere în aplicare existente, adoptând o abordare bazată pe dovezi și pe riscuri. De asemenea, Comisia poate lua în considerare **posibilitatea limitării sau definirii mai clare a utilizării derogărilor acordate statelor membre** prin modificarea actelor delegate și a actelor de punere în aplicare și prin asigurarea unor norme mai armonizate.

4.10. Abordarea preocupărilor legate de finanțare

Studiul de evaluare evidențiază mai multe cazuri de lipsă a unor mecanisme financiare adecvate, în special a celor destinate să compenseze pierderile suferite de fermieri din cauza apariției unor focare de boală și a costurilor aferente. Deși a apreciat că aceasta reprezintă un efect neintenționat, studiul a remarcat că, prin clarificarea responsabilităților, obligațiile financiare au fost plasate în sarcina fermierilor.

Experiența în ceea ce privește cofinanțarea din partea UE a arătat că imprevizibilitatea apariției unor focare pe scară largă ale anumitor boli ale animalelor, care conduc la crize majore, indică necesitatea de a asigura accesul la un fond de rezervă pentru situații de criză adecvat pentru finanțarea măsurilor de urgență privind bolile animalelor.

Comisia a luat act de aceste preocupări, care vor fi abordate, de asemenea, prin intermediul Strategiei privind creșterea animalelor și al noului cadru financiar multianual.

4.11 Consolidarea coerenței externe și a legăturilor cu alte acte legislative:

Evaluarea confirmă faptul că LSA este, în linii mari, aliniată la alte cadre de politică ale UE, inclusiv la abordarea „O singură sănătate”. Obiectivele sale consolidează obiectivele pieței interne, ale sănătății publice, ale siguranței alimentare și ale protecției mediului. Cu toate acestea, persistă anumite neconcordanțe.

4.11.1. Abordarea „O singură sănătate”

Se observă o aliniere semnificativă a LSA la abordarea „O singură sănătate”. LSA reflectă un angajament legislativ clar și rămâne relevantă pentru obiectivele sale generale. Cu toate acestea, amploarea alinierii sale practice și eficacitatea sa operațională sunt percepute în mod diferit de diversele grupuri de părți interesate și se caracterizează atât prin puncte forte semnificative, cât și prin provocări persistente în ceea ce privește punerea în aplicare și integrarea[26]. Aplicarea sa eficace continuă să fie afectată de lacune, în special în ceea ce privește integrarea sănătății mediului și colaborarea transsectorială, precum și o coordonare mai strânsă între sistemele de sănătate animală, umană și de mediu, mai ales în ceea ce privește riscurile zoonotice și cele legate de fauna sălbatică.

Comisia va sprijini în continuare eforturile statelor membre de a spori coerența și de a consolida integrarea multidisciplinară în aceste țări, punând accentul pe schimbul de bune practici.

[26] Studiul extern, punctul 4.3.7, p. 143.

În noul regulament de punere în aplicare privind planurile de urgență (a se vedea și secțiunea anterioară), a cărui adoptare este prevăzută pentru anul 2026, Comisia va solicita statelor membre să clarifice procedurile de cooperare a autorităților veterinare cu omologii lor din domeniul sănătății publice și, atunci când este cazul, cu autoritățile de mediu și cu alte autorități.

4.11.2. LSA și legătura cu normele privind encefalopatiile spongiforme transmisibile (EST) și zoonozele

În pofida faptului că LSA a introdus o abordare bine structurată, bazată pe riscuri, pentru controlul bolilor animalelor, coerența sa cu legislația preexistentă referitoare la Regulamentul privind encefalopatiile spongiforme transmisibile (EST)[27] rămâne parțială. Contribuțiile părților interesate, în special cele ale autorităților competente, au evidențiat faptul că menținerea unor cadre juridice separate pentru EST și alte boli zoonotice a dus la fragmentarea reglementărilor și la dificultăți de punere în aplicare. Faptul că EST nu sunt incluse în procesul de clasificare a LSA creează confuzie în rândul operatorilor și al autorităților, complică stabilirea priorităților în materie de boli, influențează deciziile de cofinanțare și slăbește comunicarea riscurilor pentru sănătate[28]. Potrivit studiului, remedierea acestor neconcordanțe ar contribui atât la consolidarea coerenței legislative, cât și la o alocare mai eficientă a fondurilor Uniunii destinate combaterii bolilor.

Comisia abordează deja anumite aspecte ale normelor privind EST în cadrul pachetului omnibus de simplificare în curs privind siguranța alimentelor și a hranei pentru animale[29], adoptat în decembrie 2025. În plus, Comisia va lansa o revizuire cuprinzătoare a normelor privind EST și va lua în considerare includerea acestora în LSA.

De asemenea, Comisia **va revizui, va simplifica și va actualiza directiva existentă privind zoonozele** și va analiza modalitățile de integrare a altor agenți zoonotici în cadrul LSA.

4.11.3. Clarificarea interfețelor cu bunăstarea animalelor

Deși studiul de evaluare nu a identificat nicio contradicție/fricțiune juridică directă cu normele privind bunăstarea animalelor, există percepția unei neconcordanțe, în special în domeniul transportului animalelor și al practicilor de sacrificare în timpul apariției unor focare, mai ales în cazul anumitor sisteme de exploatare. În mod normal, astfel de preocupări se referă mai degrabă la punerea în aplicare specifică și, în multe cazuri, locală a anumitor măsuri temporare de control al bolilor și la practici agricole mai ample decât la dispozițiile legale.

Comisia poate aborda în continuare aceste aspecte prin intermediul avizelor științifice furnizate de EFSA și în cadrul strategiei privind creșterea animalelor. De asemenea, Comisia poate analiza posibilitatea organizării unei sesiuni dedicate în cadrul programului „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” în ceea ce privește aspectele specifice aflate la interfața dintre sănătatea animală și bunăstarea animalelor în diferite scenarii de izbucnire epidemică, în

---

27 Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2001 de stabilire a unor reglementări pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă, http://data.europa.eu/eli/reg/2001/999/oj.

28 Studiu extern, punctul 4.4.2, p. 151.

29 Simplificarea legislației – Siguranța alimentară – Comisia Europeană.

special în situații de urgență care afectează transportul, condițiile de adăpostire sau sacrificarea animalelor în timpul apariției unor focare de boală.

5. CONCLUZII

În concluzie, evaluarea arată că LSA prezintă o bază solidă pentru o politică armonizată în materie de sănătate animală în UE. Trecerea sa la prevenire, la un proces decizional bazat pe riscuri și la integrarea cu obiective mai ample ale UE marchează o îmbunătățire substanțială față de sistemul anterior. Cu toate acestea, punerea în aplicare neuniformă, complexitatea percepută a instrumentelor juridice și nivelul limitat de înțelegere în rândul părților interesate continuă să ridice provocări.

Comisia a identificat domenii și acțiuni care ar putea contribui la soluționarea acestor aspecte, de exemplu prin simplificare, consolidarea capacităților, intensificarea cooperării dintre operatori, statele membre și Comisia Europeană, în vederea promovării unei abordări mai puternic orientate către prevenire. Aceste măsuri ar contribui la valorificarea deplină a potențialului LSA de protejare a sănătății animale și publice, de promovare a rezilienței și de sprijinire a competitivității sectorului agroalimentar al UE. În această etapă, accentul nu trebuie pus pe o reformă fundamentală, ci pe consolidarea cadrului existent, pe clarificarea acestuia și pe asigurarea unei puneri în aplicare consecvente în întreaga Uniune. Monitorizarea continuă și colectarea de dovezi vor sta la baza oricăror ajustări legislative viitoare.